

Motion till riksdagen 2009/10:Sk10

**av Marie Engström m.fl. (v)
med anledning av prop. 2009/10:42**

Ett ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Propositionens innehåll	2
4	Regeringens skattepolitik	2
4.1	Jobbskatteavdraget – steg 4.....	3
4.1.1	Hellre välfärdssatsningar än sänkt skatt.....	3
4.1.2	Ett dyrt och ineffektivt sätt att skapa jobb	3
4.1.3	Jobbskatteavdraget pressar ned lönerna.....	4
4.1.4	En orättvis reform.....	4
5	Vänsterpartiets förslag	5
5.1	Ett höjt grundavdrag för rättvisa inkomstskatter.....	5
5.2	Vänsterpartiets politik ger mer pengar i plånboken.....	7

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2009/10:42 Ett ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i 63 kap. inkomstskattelagen enligt vad som anförs i motionen om förändringar av grundavdraget.

3 Propositionens innehåll

Regeringen föreslår i propositionen att jobbskatteavdraget förstärks med 10 miljarder kronor i ett fjärde steg. Förslaget innebär att jobbskatteavdraget höjs för dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år och som har arbetsinkomster som överstiger ca 38 600 kr per år. Höjningen motsvarar en skattesänkning med upp till 3 020 kr per år vid genomsnittlig kommunal inkomstskattesats (31,52 % för 2009).

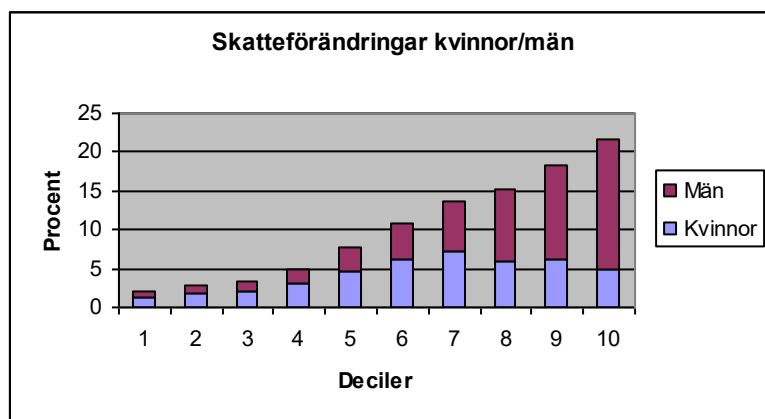
4 Regeringens skattepolitik

Vänsterpartiet har vid flera andra tillfällen kritiserat regeringens skattepolitik och konsekvenserna av den, senast i vår budgetmotion 2009/10:Fi261 Investera Sverige ur krisen. Den här propositionen ger oss skäl att vidhålla den kritiken.

På mycket kort tid har regeringen genomfört stora skattesänkningar. Det innebär ett systemskifte på skatteområdet samtidigt som det har bidragit till att urholka skattebaserna. I och med det minskas möjligheterna till en rättvis fördelning av ekonomiska resurser och möjligheterna till välfärdssatsningar begränsas.

Regeringens skattesänkningar har varit ineffektiva och orättvisa. Man har skapat en växande klyfta i beskattningen mellan olika grupper i samhället. Ett flertal av regeringens skatteåtgärder är dessutom riktade till grupper eller sektorer av näringslivet på ett sådant sätt att vi får fler undantag från likformig beskattning.

Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare och förmögna samtidigt som arbetslösa, sjuka och pensionärer står för finansieringen. En analys från riksdagens utredningstjänst visar att de 10 % med högst inkomster har fått större inkomstförstärkningar än vad de 60 % av svenska folket som har de lägsta inkomsterna har fått tillsammans. Det betyder att Sverige har fått vidgade klyftor. Vänsterpartiet kan i diagrammet nedan dessutom visa hur regeringens skattepolitik inte bara gynnat höginkomsttagare utan också på ett påtagligt sätt ökat mäns nettoinkomster jämfört med kvinnors.

Förklaring till diagrammet: Andelen av den totala förändringen av inkomsterna per decil fördelad på män och kvinnor. Fördelningsanalysen har tagit hänsyn till skatteförändringar enligt budgetpropositionerna för 2007, 2008, 2009 och 2010 samt 2007, 2008 och 2009 års ekonomiska vårpropositioner. Förslagen analyseras i förhållande till de regler som gällde före regeringsskiftet hösten 2006. Källa: Riksdagens utredningstjänst 2009:1216.

4.1 Jobbskatteavdraget – steg 4

4.1.1 Hellre välfärdssatsningar än sänkt skatt

Regeringen föreslår att steg 4 i jobbskatteavdraget införs fr.o.m. den 1 januari 2010. Vänsterpartiet avvisar förslaget precis som vi gjort med de tre föregående stegen. För detta finns flera skäl.

Regeringens främsta argument för både jobbskattereformen som helhet och för dess fjärde steg är att reformen anses vara sysselsättningsfrämjande. Man menar att genom att man sänker skatten på arbete gör man det mer lönsamt för människor att arbeta, och därför kommer fler människor att välja att arbeta mer. I budgetpropositionen pekar regeringen t.o.m. ut jobbskatteavdraget som sin enskilt viktigaste reform för att skapa jobb.

Vänsterpartiet tror att det är en kraftig överdrift att säga att nivån på skatteuttaget påtagligt skulle påverka människors vilja att arbeta i Sverige. Det är naturligtvis inte bara skatter utan också lönenivåer som har betydelse för arbetskraftsutbudet. Dessutom påverkas viljan att betala skatt givetvis av vad skatteintäkterna används till. Många människor värdesätter också ett väl utbyggt trygghetssystem. Att inte drabbas av stora inkomstbortfall vid sjukdom och arbetslöshet är viktiga hörnstenar i Vänsterpartiets politik.

4.1.2 Ett dyrt och ineffektivt sätt att skapa jobb

Vi menar vidare att jobbskatteavdraget är ett väldigt ineffektivt och kostsamt sätt att skapa jobb. Regeringens egna prognoser som säger att uppemot 12 % kommer att vara arbetslösa under 2011 är ett argument för det. Likaså att beräkningar i budgetmotionen uppskattar att ca 80 000 fler personer kommer i arbete på lång sikt genom de fyra stegen i jobbskatteavdraget. Man kan fråga sig vad ”lång sikt” innebär i det här sammanhanget, och även om man utgår

Fel! Okänt namn på

från att regeringens prognoser stämmer så innebär det att varje enskilt jobb kostar nästan 1 miljon kronor! Detta då kostnaden för jobbskatteavdraget uppskattas till ca 74 miljarder kronor 2010. De resurserna hade kunnat användas till mer riktade åtgärder som är jobbskapande på riktigt.

I propositionen anför regeringen att en förstärkning av jobbskatteavdraget i form av ett fjärde steg är ”särskilt viktig i rådande konjunkturläge”¹. Vänsterpartiet gör, i likhet med flera remissinstanser, motsatt bedömning. Till exempel konstaterar Företagarna – som varit positiva till tidigare steg i jobbskatteavdraget – att det i dagsläget inte råder någon brist på arbetskraft. Arbetskraftsutbudet behöver därför inte heller stimuleras. Tvärtom efterlyser de i sitt remissvar åtgärder som stimulerar efterfrågan på arbetskraft.

Även Finanspolitiska rådet diskuterar i en färsk rapport, *Kommentarer till Budgetpropositionen för 2010*, ifall ökad offentlig konsumtion hade varit en mer effektiv sysselsättningsåtgärd i dagsläget än sänkta skatter på arbete som regeringen föreslår. Deras slutsats är att på kort sikt, dvs. i rådande lågkonjunktur, skulle detta förmodligen vara fallet.

4.1.3 Jobbskatteavdraget pressar ned lönerna

Som vi har nämnt tidigare spår regeringen att sysselsättningen kommer att öka ”på lång sikt” till följd av jobbskatteavdraget. Vad som avses med lång sikt framgår däremot inte av propositionen.

I sina kommentarer till budgetpropositionen kritiserar Finanspolitiska rådet regeringen för att inte vara tillräckligt tydlig med vilka mekanismer som ligger bakom att jobbskatteavdraget förväntas öka sysselsättningen långsiktigt. Enligt Finanspolitiska rådet är den viktigaste effekten ”att lönerna på sikt blir lägre än de annars skulle ha blivit”². Detta sker genom att reservationslönerna sjunker och att de fackliga lönekraven blir lägre.

Att jobbskatteavdraget tillsammans med bl.a. försämringarna i a-kassan och sjukförsäkringen är del av en politik som syftar till att sätta press på de lägsta lönerna nedåt har Vänsterpartiet hävdat länge. Regeringen har förnekat att så är fallet. En intern promemoria från Finansdepartementet som delvis publicerades i Expressen har emellertid gett oss rätt. I avsnittet som handlar om jobbskatteavdraget fastslås precis det som Finanspolitiska rådet framför, nämligen att jobbskatteavdraget ”[f]örbättrar lönebildningen: förstärker outsiders och sänker reservationslönen”³. Vänsterpartiet avvisar bestämt denna politik och föreslår i vår budgetmotion reformer som pekar i motsatt riktning.

4.1.4 En orättvis reform

Ytterligare skäl att avvisa regeringens förslag är att jobbskatteavdragets steg 4, precis som de tre föregående stegen inte kommer sjuka, arbetslösa och pensionärer till del. Det tycker vi är orättvist. Även om vissa personer i de här grupperna kanske kan öka sitt arbetskraftsutbud med någon del, så kvarstår

¹ Proposition 2009/10:42 Ett ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag, s. 9.

² Finanspolitiska rådet, *Kommentarer till Budgetpropositionen*, s. 10.

³ Expressen, 090910.

det faktum att reformen nästan helt tillfaller personer som redan har ett arbete. Samtidigt bidrar reformen till att göra skattesystemet mer olikformigt.

Även för personer som arbetar och därmed omfattas av jobbskatteavdraget är det en orättvis reform ur fördelningspolitisk synvinkel. Jobbskatteavdraget är utformat så att höginkomsttagare i kronor räknat får större skattesänkningar än låginkomsttagare. Detta gäller både de införda stegen och det föreslagna fjärde steget.

I propositionen gör regeringen fördelningsanalyser av den föreslagna reformen uppdelat på inkomstdeciler. Regeringens egen slutsats är att på kort sikt, dvs. nästa år när reformen införs, blir den procentuella förändringen av ekonomisk standard större i de högre inkomstdecilerna än i de lägre⁴. Jobbskatteavdragets fjärde steg är alltså inte skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare som regeringen brukar hävda i debatten.

Inte heller är det en reform för jämställdhet. Jobbskatteavdraget anses av regeringen vara en lösning på problemet med kvinnors deltidsarbete och sägs därmed syfta till att öka incitamenten för kvinnor att arbeta heltid. Regeringens argumentation bygger på en förenklad syn på ett problem som är mycket komplext. Kvinnors lägre arbetskraftsdeltagande beror på fördelningen av det obetalda arbetet i hemmet och diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden i form av deltidsarbetslöshet, otrygga anställningar, lägre löner och sämre arbetsvillkor. Dessutom visar regeringens egna beräkningar i propositionen att 44 % av jobbskatteavdragets fjärde steg tillfaller kvinnor och 56 % tillfaller män.

Av skäl som anförts ovan yrkar Vänsterpartiet på att riksdagen avslår regeringens proposition 2009/10:42 Ett ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag.

5 Vänsterpartiets förslag

Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden som vi menar ska finansieras via skatterna. Vi vill utveckla den generella välfärden och samtidigt ta hänsyn till hur kvinnors och mäns olika förutsättningar kan ta sig olika ekonomiska uttryck.

5.1 Ett höjt grundavdrag för rättvisa inkomstskatter

Viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på vård och äldreomsorg, en bra skola osv. En majoritet av svenska folket har också klart och tydligt sagt ifrån att man är emot att låna pengar till skattesänkningar som regeringen gjort. Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få

⁴ Proposition 2009/10:42 Ett ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag, s. 17.

Fel! Okänt namn på

acceptans. Därför menar Vänsterpartiet att det krävs en viss progressivitet i systemet och föreslår höjd skatt vid framför allt högre inkomster. Vänsterpartiet är kritiskt till regeringens jobbskatteavdrag som vi ovan visat i första hand ger större skattesänkningar vid högre inkomster. Med Vänsterpartiets inkomstskatteförslag kommer nya grupper, som i dag inte får del av regeringens jobbskatteavdrag, att få skattesänkningar. Det gäller t.ex. pensionärer och människor som har sjuk- eller arbetslöshetsersättningar.

Eftersom Vänsterpartiet anser det viktigt att alla inkomster (löneinkomster, a-kassa, sjukersättning och pensioner) beskattas lika genomför vi förändringar i grundavdraget. Vi utgår från att alla inkomster upp till en månadsinkomst på 20 000 kr (årsinkomst 240 000 kr) ska beskattas till samma nivå som gällde för löntagare 2009 (efter införande av jobbskatteavdrag 1, 2 och 3). Därefter görs en stegvis avtrappning. Därtill ska läggas effekten av att Vänsterpartiet alltså avvisar steg 4 i jobbskatteavdraget. I och med att vi avvisar steg 4 innebär det att människor med en månadslön under 20 000 kr får en begränsad skattehöjning. I vårt förslag begränsas också möjligheten att göra grundavdrag vid högre inkomster. Effekter av våra inkomstskatteförslag för löntagare respektive sjuka, arbetslösa etc. redovisas i tabellerna 1 och 2 nedan. För effekter avseende pensionsinkomster hänvisas till vår motion 2009/10:Sk4 Ytterligare sänkt skatt för pensionärer.

Tabell 1 Skatt på löneinkomster samt marginalskatter med Vänsterpartiets respektive regeringens inkomstskatteförslag

Månadsinkomst	Total skatt, regeringens förslag	Total skatt, v-förslag	Skattehöjning, v-förslag	Marginalskatt regeringen, %	Marginalskatt, v-förslag, %
8 000	1 048	1 130	82	21,9	23,6
12 500	2 225	2 361	136	28,5	29,5
17 000	3 508	3 687	179	28,5	29,5
19 000	4 079	4 277	198	28,5	29,5
20 000	4 364	4 570	206	28,5	29,5
21 000	4 649	4 990	341	28,5	42,0
22 500	5 077	5 620	543	28,5	42,0
24 000	5 505	6 250	745	28,5	42,0
25 000	5 798	6 670	872	31,5	42,0
27 000	6 428	7 510	1 082	31,5	42,0
29 000	7 058	8 350	1 292	31,5	42,0
30 000	7 374	8 773	1 399	31,5	42,0
32 000	8 004	9 613	1 609	31,5	42,0
34 000		10 78		51,5	53,5
	9 031	2	1 751		
40 000		13 99		51,5	53,5
	12 122	2	1 870		
50 000		19 70		56,5	60,1
	17 505	5	2 200		

Fel! Okänt namn på

Förklaring till tabellen: Skatt på löneinkomster med regeringens respektive Vänsterpartiets inkomstskatteförslag. Källa: RUT och egna beräkningar. Marginalskatter vid olika inkomstnivåer med regeringens inkomstskatteförslag i budgetpropositionen för 2010, respektive Vänsterpartiets inkomstskatteförslag. Marginalskatterna är beräknade på de sist intjänade 1 200 kronorna och utan de avrundningar som finns i skattesystemet. Observera dock att vid en månadsinkomst på 20 000 kronor, dvs. en årsinkomst på 240 000 kronor, befinner man sig precis vid en brytpunkt i systemet. Marginalskatten blir således annorlunda om den beräknas på ytterligare en intjänad krona jämfört med om den, som här, beräknas på den sist tjänade kronan. Annorlunda uttryckt, marginalskatten är inte densamma vid en årsinkomst på 240 000 kronor som vid en årsinkomst på 240 001 kronor. Källa: Riksdagens utredningstjänst 2009:1310.

Tabell 2 Skatt på a-kassa, sjukpenning etc. med Vänsterpartiets respektive regeringens inkomstskatteförslag

Månadsinkomst	Total skatt, regeringens förslag	Total skatt, v-förslag	Skattesänkning med v-förslag (minustecken innebär skattehöjning)
8 000	1 765	1 130	635
12 500	3 128	2 361	767
17 000	4 689	3 687	1 002
19 000	5 382	4 277	1 105
20 000	5 729	4 570	1 159
21 000	6 075	4 990	1 085
22 500	6 595	5 620	975
24 000	7 116	6 250	866
25 000	7 462	6 670	792
27 000	8 156	7 510	646
29 000	8 812	8 350	462
30 000	9 128	8 773	355

Källa: Riksdagens utredningstjänst och egna beräkningar.

Riksdagen bör begära att regeringen lägger fram förslag till ändring i 63 kap. inkomstskattelagen enligt vad som anförs ovan om förändrade grundavdrag.

5.2 Vänsterpartiets politik ger mer pengar i plånboken

Myten att skattenivån är det enda som avgör människors privatekonomi och livskvalitet har kommit att prägla hela den politiska debatten i Sverige i dag. Vänsterpartiet menar att det är just en myt. Det skatterna används till i form av trygghet vid sjukdom och arbetslöshet, sjukvård, barnomsorg osv. är minst lika avgörande för vår privatekonomi och våra möjligheter i livet. Det ensidiga fokuset på höjda skatter ger en skev bild av vilka som gynnas av Vänsterpartiets politik, menar vi. Faktum är att alla som drabbas av sjukdom och arbetslöshet, är föräldralediga, studerar och har gått i pension får mer pengar i plånboken med vår politik. Det betyder samtidigt att alla som i dag är friska och har jobb kan känna sig tryggare och slipper vända på slantarna för att kunna spara till oförutsedda händelser framöver.

Fel! Okänt namn på

Räknar man in de förändringar i trygghetssystemen vi gör i vår budget visar det sig att låginkomsttagare som jobbar får mer pengar i plånboken med vår politik. Ett konkret exempel är butiksbiträden, som i snitt arbetar ca 70 % och får ut en månadslön på ca 16 000 kr. Med Vänsterpartiets politik höjs skatten på den lönen med 169 kr i månaden. Men när a-kasseavgiften och fackföreningsavgiften är betald blir det i stället ett plus i plånboken på 180 kr i månaden jämfört med regeringens politik. Det är effekten av att vi föreslår att arbetslöshetsavgiften slopas och att skattereduktionen för medlemskap i a-kassa och fackförbund återinförs samt att vi vill höja taket och ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen.

Dessutom ökar tryggheten vid arbetslöshet och sjukdom. Med vår politik får butiksbiträdet 786 kr mer i månaden vid arbetslöshet och 517 kr mer i plånboken vid två veckors sjukdom.

För en montör i industrin blir vinsten inte lika omedelbar, men tryggheten blir desto större. En montör med en månadslön på 23 200 kr får en skattehöjning på lite drygt 600 kr i månaden med vår politik. Men när a-kasseavgiften och fackföreningsavgiften är betald blir minskningen av nettoinkomsten bara 226 kr per månad. Om montören blir arbetslös, vilket dessvärre är en stor risk under kommande år, får hon eller han 3 358 kr mer per månad från a-kassan med vår politik. Och vid två veckors sjukskrivning får montören 494 kr mer jämfört med regeringens politik. Det senare beror på att Vänsterpartiet föreslår en ändrad beräkningsgrund för SGI. Dessa två exempel och skillnaden mellan Vänsterpartiets och regeringens politik tydliggörs i tabell 3 och 4 nedan.

Tabell 3 Montör i industrin med en månadslön på 23 200 kr. Effekter av Vänsterpartiets politik avseende inkomstskatt, skatteavdrag för fackförenings- och a-kasseavgift, förändring i arbetslöshetsförsäkringen och ändrad beräkningsgrund för SGI

Kvar att leva på efter skatt	Kvar att leva på efter skatt, fack- och a-kasseavgift	Kvar att leva på vid arbetslöshet	Kvar att leva på vid två veckors sjukskrivning
Regeringen: 17 923 kr	Regeringen: 17 229 kr	Regeringen: 11 030 kr	Regeringen: 15 038 kr
Med v-förslaget: 17 286 kr	Med v-förslaget: 17 003 kr	Med v-förslaget: 14 388 kr	Med v-förslaget: 15 532 kr
Differens: -637 kr	Differens: -226 kr	Differens: +3 358 kr	Differens: +494 kr

Fel! Okänt namn på

Tabell 4 Butiksbiträde med en månadslön på 16 000 kr vid 70-procentig arbetstid. Effekter av Vänsterpartiets politik avseende inkomstskatt, skatteavdrag för fackför- enings- och a-kasseavgift, förändring i arbetslöshetsförsäkringen och ändrad beräk- ningsgrund för SGI

Kvar att leva på efter skatt	Kvar att leva på efter skatt, fack- och a-kasseavgift	Kvar att leva på vid arbetslöshet	Kvar att leva på vid två veckors sjuk- skrivning
Regeringen: 12 777 kr	Regeringen: 12 155 kr	Regeringen: 9 600 kr	Regeringen: 10 514 kr
Med v-förslaget: 12 608 kr	Med v-förslaget: 12 335 kr	Med v-förslaget: 10 386 kr	Med v-förslaget: 11 031 kr
Differens: -169 kr	Differens: +180 kr	Differens: +786 kr	Differens: +517 kr

Redan de här exemplen visar att skattenivåer bara är en liten del av sanningen om hur människors privatekonomi påverkas av olika politiska alternativ. Och då har vi ändå bara tagit med skatt, a-kassa och sjukpenning i beräkningarna. Livet är oförutsägbart, ingen kan säkert veta vem som blir sjuk eller förlorar jobbet i morgon. Den här typen av osäkerheter anser Vänsterpartiet ska pare- ras i gemensamma trygghetssystem och välfärdstjänster som fördelas efter behov.

Stockholm den 5 november 2009

Marie Engström (v)

Ulla Andersson (v)

Hans Linde (v)

Jacob Johnson (v)